

[Helge Sander]

Rahbæk Møller sagde nemlig, at vi gør det billigere, og når man gør det billigere for en gruppe i forhold til de øvrige, er det selvfølgelig konkurrenceforvridning, det siger sig selv. Og ellers vil jeg igen sige til hr. Rahbæk Møller, når det bliver sagt, at Venstre ligesom ikke kan lide konkurrence, at vi skal spilleme have endnu mere konkurrence. Det er det, der giver et dynamisk samfund, men det skal være på lige betingelser.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg må påtale hr. Helge Sanders ord »spilleme«. Det må normalt ikke anvendes her fra Folketingets talerstol.

Helge Sander (V):

Jeg beklager.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Jørn Pedersen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 67:

Forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af en kommission om børns og unges erhvervsarbejde.

Af Poul Erik Dyrland (S) m.fl.
(Fremsat 7/2 92).

Forslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Generelt vil jeg sige om forslaget, at efter min mening er det et vældigt stort apparat, man

nu ønsker at stable på benene. En række af de forhold, der nu ønskes undersøgt nærmere, er jo grundigt belyst. De største undersøgelser er gennemført af Socialforskningsinstituttet; her tænker jeg på undersøgelsen »Efter skoletid« fra 1986, hvor man bl.a. gjorde brug af materiale fra Ballerup Kommune. Børnekontakten i kommunen havde undersøgt, hvordan folkeskoleeleverne anvendte deres fritid.

Også Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Skolebørns dagligdag« fra 1989 beskæftiger sig med børns erhvervsarbejde. Denne undersøgelse viser bl.a., hvor stor en del af de 10-15-årige, der har erhvervsarbejde, den ugentlige arbejdstid, beskæftigelsestyper og indtægtsforhold. Undersøgelsen kommer også ind på erhvervsarbejdet set i forhold til skolearbejdet og forældrenes økonomi og civilstatus.

Desuden kan nævnes en undersøgelse om skolebørns erhvervsarbejde fra 1990, udarbejdet af Arbejdsmedicinsk Klinik i Århus, samt Arbejdstilsynets rapport »Unge farlige arbejder«, der omhandler de arbejdsskader, som er anmeldt i perioden 1984-1988.

Som det ses, dækker disse forskellige undersøgelser mange facetter af børns og unges liv, så hvorfor egentlig nedsætte en kommission, der skal undersøge spørgsmål, som vi allerede kender svaret på, eller som vi i forvejen har institutioner, der arbejder med?

Også forslaget om, at man bør overveje at indføre ansættelseskontrakter, er overhalet af virkeligheden. Der er nemlig vedtaget et direktiv om udstedelse af ansættelsesbeviser. Socialdemokratiet skal imidlertid ikke høre ét ondt ord, fordi man ikke har været opmærksom på direktivet. Det har faktisk været et af de direktivforslag på arbejdsmarkedsområdet, der har levet den mest rolige tilværelse, men alligevel er direktivet bemærkelsesværdigt, fordi det vil skabe noget nyt, nemlig ansættelsesbeviset.

Da direktivet ikke opererer med nogen aldersgrænse, vil det også gælde for børn og unge. Der er tale om et ganske detaljeret bevis, som skal indeholde alle de oplysninger, der kan siges at have betydning for et ansættelsesforhold. Hvis der indføres nok et stykke papir, tror jeg faktisk, man vil gøre mere skade end gavn. For at sige det lige ud vil det blive noget værre roderi, der ikke medvirker til at styrke de unges vilkår. Det bedste er ét, og kun ét, almenkendt og almenkyldigt bevis.

[Arbejdsministeren]

Når vi taler om børns og unges erhvervsarbejde, må vi heller ikke glemme arbejdsmarkedets parter. De har således også sat fokus på børns og unges erhvervsarbejde i de seneste år, så når Socialdemokratiet i bemærkningerne til dette forslag henviser til, at børn og unge ikke altid får f.eks. de feriepenge, de har krav på, kan jeg sige, at der allerede gøres en indsats på dette punkt. Jeg kan f.eks. nævne, at Dansk Arbejdsgiverforening sidste år udgav pjecen »Børn og unge på arbejde«, der henvender sig direkte til arbejdsgiverne, og fagbevægelsen udgiver ligeledes et omfattende informationsmateriale om emnet.

Når alt dette er sagt, vil jeg dog gerne tilføje, at der også efter regeringens mening kan være forskellige sider af børns og unges erhvervsarbejde, der ikke er tilstrækkeligt belyst. Dette vil kunne ske gennem yderligere undersøgelsesprojekter; man kunne f.eks. forestille sig undersøgelser i forlængelse af de allerede foreliggende rapporter fra Socialforskningsinstituttet.

Jeg kan ikke tilslutte mig forslaget, som det foreligger, men som det forhåbentlig er fremgået, skyldes det ikke, at der er noget galt med intentionerne bag forslaget. Jeg synes blot, at vi allerede har alle værktøjerne, der gør det muligt at forfølge de mål, Socialdemokratiet har stillet op. Jeg tænker her på gode institutioner som Arbejdstilsynet og Socialforskningsinstituttet og arbejdsmarkedets parter, enten hver for sig eller samlet i f.eks. Arbejdsmiljørådet.

På denne baggrund må jeg afvise forslaget.

Pia Christmas-Møller (KF):

Der er faktisk ikke nogen grund til, at jeg gentager alle de gode grunde, arbejdsministeren netop har fremført for at afvise forslaget. Det er et utrolig stort og tungt apparat, Socialdemokratiet forestiller sig igangsat, og det er oven i købet til brug for nogle opgaver, som vi faktisk allerede har mere velegnede værktøjer til at løse.

Derfor vil jeg indskrænke mig til at sige, at vi selvfølgelig deler intentionerne bag forslaget, som går på at sikre en så god og grundig viden som muligt om børns og unges erhvervsarbejde og erhvervsvilkår med det formål at imødegå arbejdsskader og andre negative følgevirkninger. Det er vi enige i, men vi mener

altså ikke, at det er det rigtige at nedsætte en kommission til en nærmere undersøgelse af, hvad der er behov for i det fremtidige arbejde.

Vi må altså afvise forslaget. Vi mener, det er bureaukratisk og tungt, og at der ikke er brug for det.

Sønderby (V):

Man kunne fristes til at spørge forslagsstillerne, der nu har holdt arbejdsministeren fast i stolen hele dagen, om man overholder arbejdsmiljøloven. Jeg tror ikke engang, at arbejdsministeren har fået frokost. Vi andre har en udskiftningsbænk, vi kan skifte ud, selv om der er nogle enkelte, som må være her hele tiden. Men det hører nok nærmere ind under det lovforslag, vi diskuterede før.

Jeg vil gerne sige om det foreliggende forslag om nedsættelse af en kommission om børns og unges erhvervsarbejde, at Venstre finder, at det er overflødigt. Det, man vil have denne kommission til at undersøge, er faktisk undersøgt i forvejen. Man kan fristes til at spørge forslagsstillerne, om LO's jobpatrolje er ved at blive træt, så man vil have en officiel patrolje til at kontrollere børns og unges erhvervsarbejde, eller om man ikke kan lide at se jobpatroljerne ude på arbejdspladserne, så man vil have dem legaliseret ad denne vej. Men det tør jeg nu ikke spørge om.

Men jeg må i hvert fald sige ligesom arbejdsministeren, at der er jo lavet talrige undersøgelser på dette område. Jeg skal lade være at remse dem op alle sammen, men de omfatter jo både skoletid, fritid, børneulykker, dagligdagen og erhvervsarbejde osv., så der er egentlig materiale nok.

Venstre er ikke imod intentionerne bag forslaget, men hvis man endelig skulle undersøge noget, skulle man måske også undersøge, hvorfor børn gerne vil arbejde. Det drejer sig jo om ca. 200.000, og man kunne måske have behov for at undersøge, hvad årsagen er. Det kan være, at de gerne vil væk hjemmefra, det kan være, de gerne vil tjene nogle penge selv, så de kan deltage i nogle aktiviteter, som familien ellers ikke har råd til, men det kunne jo også være, at børnene godt ville have lov til at fungere som selvstændige individer, prøve kræfter med det liv, de skal ud i senere.

Jeg tror, det tit og ofte har været gavnligt for de unge, at de har prøvet at stå på en arbejds-

[Sønderby]

plads under sikre forhold. Det sagde vi også, da vi behandlede arbejdsmiljøloven, og vi vil også sige her, at selvfølgelig skal man ikke sætte børn til at arbejde med farlige stoffer og sådan noget. Men vi synes altså, at forslaget er unødvendigt, og jeg tror også, at hr. Poul Erik Dyrland vil finde ud af, at der ikke er flertal for det. Det håber jeg i hvert fald.

Med hensyn til ansættelseskontrakter har virkeligheden jo overhalet forslaget – det tror jeg også arbejdsministeren sagde – for vi har jo fået et direktiv på det område. Fra Venstres side lægger vi megen vægt på, at det ikke gøres mere kompliceret at ansætte børn end voksne. Vi mener nemlig, at børns og unges arbejde er vigtigt, både for arbejdsgiveren – det er da vigtigt for pressen, at børn godt vil gå ud med aviser – men det er også vigtigt, at børn kan hjælpe til hjemme på bedrifterne. Vi har diskuteret med Arbejdsmiljørådet, om børn kan få lov til at køre traktor, ikke for at tjene penge, men for at hjælpe forældrene. Det er egentlig lidt beklageligt, at man skal nedsætte en kommission for at finde ud af, om sådan noget kan lade sig gøre.

På vores landsmøde diskuterede vi det meget, og her sagde vores folketingsmedlem hr. Anders Mølgaard, at det er ikke farligere for 12-14-årige børn og unge at have fritidsarbejde i industri, håndværk, fiskeri, detailhandel og landbrug end at dyrke ridning, dykkersport osv. Det har vi også fået bekræftet, så mon ikke man også skulle kigge på fritidsaktiviteterne?

Vi må altså afvise forslaget; der er allerede lavet mange undersøgelser på området. Det eneste, der kunne friste til at gå ind for forslaget, var, hvis man kunne slippe for jobpatruljerne – ikke Socialdemokratiets, men LO's.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Det er jo tydeligt for enhver, at Socialdemokratiets forslag er til meget stor irritation for hr. Sønderby og partiet Venstre. Det er der ikke nogen grund til at lægge skjul på, det gør hr. Sønderby jo ikke selv.

Det skinner jo også tydeligt igennem, når man lytter til alle de argumenter, hr. Sønderby i øvrigt kommer med, at det egentlig er irriterende, at der er nogle mennesker her i lille Danmark, der interesserer sig lidt for, hvorledes situationen og forholdene er for de godt og

vel 200.000 børn og unge, som hver dag udfører erhvervsarbejde, hovedsagelig som fritidsjob. Det kan man sagtens høre, hr. Sønderby.

Og så skal jeg sige, at jeg har alligevel svært ved at finde ud af hr. Sønderbys budskab. På den ene side afviser hr. Sønderby forslaget, og på den anden side var der måske alligevel nogle ting, der kunne trænge til at blive undersøgt, bl.a. en af de ting, som vi klart peger på i vort forslag. Af kommissoriets punkt 3 fremgår det, at kommissionen skal belyse, i hvilket omfang børns og unges erhvervsarbejde også er et udtryk for en konsekvens af den pressede økonomiske situation i familierne, og for et øjeblik siden sagde hr. Sønderby, at det kunne måske egentlig være meget rart at få det belyst.

I øvrigt er jeg af den opfattelse, at hvis man ser nærmere på det kommissorium, som vi har stillet op, findes der ikke nogen reelle, landsdækkende undersøgelser, hverken fra Arbejdstilsynets, LO's jobpatruljers eller andres side, som kan give et samlet billede af situationen for de 220.000 unge. I hvert fald må vi konstatere, at med den ulykkesfrekvens, med de ulykkesstatistikker og med de store problemer i forbindelse med udbetaling af feriepenge, sygedagpenge og andre lovbestemte foranstaltninger er det helt klart, at de ting trænger til at blive undersøgt nærmere.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Undskyld, men nu tager jeg altså heller ikke hensyn til arbejdsministeren – så kunne jeg have ti et stille – men jeg blev næsten provokeret herop.

Jeg var ikke tydeligt irriteret, jeg var bare irriteret over, at Folketinget og arbejdsministeren skal bruge tid på det. Selvfølgelig er vi da interesseret i at finde ud af de ting, man peger på her, det er da rigtigt. Men jeg ville egentlig meget hellere have, hvis man endelig skulle undersøge noget – selv om det er noget, vi allerede ved, så der ikke er behov for det – hvorfor vore børn gerne vil have et job. De vil gerne gå med aviser, for så kan de komme i biografen oftere, end forældrene har råd til. De vil gerne have lov til at hjælpe til hjemme på landbruget, for så får de også lært lidt om, hvad det er for noget, og det kan være, de finder ud af, de ikke vil være landmænd, og det er da kun en fordel, hvis de ikke duer til det. De unge har da

[Sønderby]

godt af at prøve nogle ting ude i livet, og det drejer sig ikke kun om, som det står i bemærkningerne, at man skal undersøge, om det er på baggrund af en presset situation i familien. Det er ikke altid på grund af en presset situation, når et barn gerne vil køre traktor eller gå med aviser, selv om det godt kan være rigtigt i nogle tilfælde.

Vi brugte lang tid i formiddags til at undersøge forligsaftaler, vi diskuterede finanslovtale med forslagsstillerne, og så skriver man her, at kommissionen skal have mandat og økonomiske ressourcer til at iværksætte det nødvendige undersøgelsesarbejde. Jeg vil godt spørge, hvor mange penge hr. Poul Erik Dyrland egentlig regner med at man skal bruge her. Skal man bare give carte blanche til, at der kan bruges endnu flere penge?

Jeg er altså kun irriteret over, at vi skal bruge vores tid her. Jeg synes, vi har haft undersøgelser nok, og at der er en hel masse børn, der gerne vil arbejde, behøver vi ikke undersøge, for det ved vi i forvejen.

(Kort bemærkning).

Glønborg (KRF):

Jeg går herop lige nu, efter at ministeren og regeringspartiernes ordførere har udtalt sig, for at udtrykke min undren over, at man tager så stærk afstand fra forslaget. Jeg synes, det er et lidt mangelfuldt grundlag, man går ind på. Jeg synes ærlig talt, at ministeren, der ellers plejer at give grundige besvarelser, plukkede et par enkelte negative ting ud og koncentrerede sig om dem, og regeringspartiordførerne har på samme måde taget nogle detaljer ud og overset de ting, som jeg egentlig synes er væsentlige, nemlig at få undersøgt den samlede virkning, den samlede situation med hensyn til både arbejdsmiljø og økonomi, hvilken rolle det spiller for familielivet som helhed.

Det kunne jeg vældig godt lide at få undersøgt, og så gør det ikke spor, at en del af områderne er grundigt belyst på forhånd. Der står hverken i grundloven eller kommissoriet eller nogen andre steder, at en kommission altid selvstændigt skal gå i gang med at undersøge alle mulige forhold, men kommissionen må sandelig gerne medtage de undersøgelser, der foreligger på forhånd. Man skal da ikke starte ved Adam og Eva hver gang, man må gerne prøve at samle tingene sammen. Mig bekendt

har vi ikke nogen helhedsundersøgelse af området, så jeg forstår simpelt hen ikke, hvorfor man vil afvise forslaget så kategorisk. Jeg vil bare tilkendegive, at jeg synes egentlig, at det er en ganske udmærket idé, og arbejdet kan ikke blive så omfattende, at vi ikke kan få tid til at klare det.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrland (S):

Jeg er nødt til at fremhæve de vendinger, hr. Sønderby kommer med her fra talerstolen, at børnene vil godt have lov til at arbejde, børnene må godt arbejde, osv. osv. Det er hele undertonen i hr. Sønderbys indlæg.

Jeg var lidt inde på i min sidste korte bemærkning, at det her handler ikke om – ikke for Socialdemokratiet i hvert fald, om det gør det for andre, skal jeg lade være usagt, men for Socialdemokratiet handler det ikke om at skulle forbyde nogen som helst børn eller unge at have fritidsjob. Tværtimod vil Socialdemokratiet gerne være med til på lang sigt, som hr. Glønborg i øvrigt var inde på, at skabe grundlag for, at de unge mennesker skal kunne fortsætte med det, men vi mangler det fælles grundlag, så vi på lang sigt kan lave langsigtet socialpolitisk lovgivning, langsigtet uddannelsespolitisk lovgivning osv. osv. Vi mangler et virkelig bredt, gennemgribende og landsdækkende stykke værktøj.

Tommy Dinesen (SF):

Ja, jeg er også lidt forbavset over det lidt indestængte i hr. Sønderbys argumentation imod forslaget, bl.a. når der bliver talt om traktorer og sådan noget. Noget af det værste, jeg synes der er sket inden for arbejdsmiljøområderne, er netop sket på landet, når der er sket nogle ulykker, hvor børn og traktorer har været impliceret. Og dem har der været nogle stykker af. Jeg tror nok, at forældrene i de tilfælde ikke har det rart bagefter. Det er selvfølgelig noget, man ved, og det er da noget, der har været diskuteret nogle gange.

Så ligger der også disse små skub mod jobpatruljerne. Jeg synes da, det er godt, at de unge mennesker går ud og hjælper andre de steder, hvor der bliver snydt og bedraget. Det er der vel ikke nogen der kan have noget imod. Og at dette skulle være en forlængelse af det, kan jeg ikke se nogen som helst grund til at fyre af.

[Tommy Dinesen]

Fru Pia Christmas-Møller siger også, at det er bureaukratisk. Men det er jo ikke det, det drejer sig om. Det drejer sig om, at man får lavet nogle undersøgelser. Ministeren siger, at de findes for 1986, 1989 og 1990, men ingen af dem er landsdækkende, så vidt jeg er orienteret. Det er meget muligt, de er det, men så må vi se på det under udvalgsarbejdet. Derfor kunne man da godt lave en sammenskrivning af nogle af disse ting, lave en hvidbog f.eks., for der ligger noget socialt i det. Jeg tror ikke, det bare er for at tjene til at gå i biografen, hr. Sønderby.

Nu skal man jo ikke gå tilbage til sig selv, men da jeg var 13 år og gik med aviser og var bydreng, var min indtægt en del af indkomsten i den lille familie, jeg var medlem af. Og sådan tror jeg også det er i dag, hvor mange er arbejdsløse. 300.000 er arbejdsløse, og der er ingen tvivl om, at børnenes indtægt ved noget af dette arbejde indgår i familiens indtægt og i nogle tilfælde dårligt kan undværes.

Hr. Sønderby synes, at det er synd, at ministeren ikke får nogen frokost, og det synes jeg da også, men der er vel ikke nogen her, der har noget imod, at der springes en frokost over en gang imellem. Det er vel ikke det, der er det afgørende. Det, der er det afgørende, er, at vi som medlemmer har lov til at stille nogle forslag, og så må vi diskutere dem her i salen, uanset om vi får frokostpause eller ej.

Vi vil gerne støtte dette forslag, og det samme kan jeg sige med hensyn til det forslag, vi skal behandle bagefter. Vi mener, at de ting, der ligger i det næste forslag, også burde komme ind under dette, således at man nedsætter en kommission og prøver at undersøge nogle af disse ting og foretager en sammenskrivning af de to forslag.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Nu er hr. Risgaard Knudsen ikke til stede, ellers ville han nok have rejst sig og spurgt til Folketingets dagsorden.

Og hvis det har generet hr. Tommy Dinesen, at jeg har tænkt på arbejdsministerens frokost, så skal jeg da sige, at selvfølgelig kan hr. Tommy Dinesen snakke resten af dagen; jeg er sikker på, at arbejdsministeren vil være her.

Men grunden til, at jeg gik herop, var, at hr. Glønborg sagde, at han var skuffet over den

måde, vi tog på sagen på. Nu er hr. Glønborg her ikke, men så kan jeg svare andre, for intentionerne har vi alle sammen sagt at vi ikke har noget imod. Men vi mener bare ikke, at der er behov for dette.

Så sagde hr. Tommy Dinesen, at i gamle dage, eller da hr. Tommy Dinesen var yngre, da var børnenes indtægt en del af indkomsten. Jamen sådan er det sikkert også i dag. Men der er også nogle, der gerne vil have til en biografbillet, der er nogle, der gerne vil gå på rideskole, og så må man have en ekstra indtægt, ellers har man ikke råd, for det er temmelig dyrt at gå på rideskole, og sådan kunne man nævne andre eksempler. Altså, de unge har lyst til at tage et arbejde, det ved vi alle sammen, og hvorfor skal vi så nedsætte kommissioner osv. for at finde ud af alt det dér, når der allerede er lavet så mange undersøgelser.

Og så må jeg da gøre opmærksom på, at svaret for de unge stadig væk er forældrenes, og så må de jo tage en snak med børnene. Hvis børnene ikke vil gå med aviser mere, kan de vel sige, at de ikke vil. Jeg synes ikke, at man som hr. Glønborg skal blive skuffet over, at vi ikke vil gå ind i en ny undersøgelse, for så skal vi også bruge ressourcer. Jeg har ikke fået at vide, hvor mange ressourcer der skal bruges.

Må jeg så sige med hensyn til det med traktorerne – nu er det ikke det, vi skal drøfte her i dag, men altså, der kommer ikke så mange børn galt af sted med traktorer, som der kommer galt af sted med en hel masse andre ting. Ifølge de tal, vi har set, er det ikke så alvorligt, som man vil gøre det til. Men selvfølgelig er det ulykkeligt for de forældre, hvor det sker. Men tit og ofte er det børnene, der presser på for at komme ud og sidde på traktoren og komme ud at lave noget. Det er faktisk ikke forældrene, der presser dem til at gøre det.

Og så lige til sidst. Hr. Tommy Dinesen siger: Snydt og bedraget, og det er godt, at jobpatruljen undersøger det. Jeg synes, det er et barsk udtryk at bruge, snydt og bedraget, for det er altså børnene og deres forældre, der accepterer betingelserne, når man får et job i f.eks. en eller anden kiosk på Rømø om sommeren, og hvis ikke de vil, kan de jo lade være.

Poul Nødgaard (FP):

Socialdemokratiets forslag om nedsættelse af en kommission kunne jeg godt have undvæ-

[Poul Nødgaard]

ret, fordi gennemførelse af et så tilbundsgående arbejde er helt unødvendigt. Og endnu værre er, at jeg ikke tror på, at Socialdemokratiet har tænkt på, hvilke negative konsekvenser dette ville kunne få for vores børn.

Lad mig underbygge det lidt nærmere.

Da jeg var dreng for snart mange, mange år siden i en mindre stationsby oppe i Nordjylland, blev jeg ansat som bydreng på det lokale apotek. Den tid står for mig som noget helt specielt. Jeg lærte at arbejde og samtidig have en pligt over for fremmede mennesker, og jeg fik samtidig en beskeden løn for det.

Det er præcis det samme, som de unge har gjort altid, og som de gør den dag i dag til stor glæde for dem selv og også, fordi de ofte har nogle ønsker, de gerne vil opfylde for de penge, de nu engang tjener ved disse småjob. Jeg kan få det helt dårligt, når jeg ser, hvad Socialdemokratiet vil have undersøgt om børns arbejde, og jeg må sige, som andre ordførere også har sagt, at der er jo undersøgelser til bevidstløshed af disse områder, så det er helt unødvendigt at skrabbe endnu flere rapporter sammen til at ligge på en eller anden hyld, og som ingen overhovedet gider læse.

F.eks. lyder det sådan: Er det børn fra dårligt stillede hjem, der arbejder ude? Jamen hvad i alverden betyder det, om det er børn fra rige hjem eller fattige hjem, der arbejder ude? De, der arbejder ude, arbejder ude, fordi de har lyst til det, og også fordi de gerne vil udvikle sig og lære en arbejdsplads at kende og samtidig have nogle penge til rådighed. Børnenes forældre er næsten altid – læg mærke til det! – inddraget i aftalen med arbejdsgiverne om betaling for det arbejde, der udføres.

Hvis alt det, som Socialdemokratiet lægger op til at få undersøgt, gennemføres som beskrevet, frygter jeg virkelig oprigtigt, at de unges beskæftigelsesmuligheder vil blive stærkt reduceret. Og så må jeg regne med, at Socialdemokratiet også til sin tid, hvis det sker, står frem og fortæller, at det er deres forfejlede initiativer, der er skyld i, at arbejdsgiverne ikke længere kan ansætte de unge.

Må jeg sige til Socialdemokratiet: Lad det være børnenes og forældrenes ansvar fortsat at løse disse problemer! Det kan aldrig komme det offentlige ved i den udstrækning, som der her lægges op til, hvor meget børn har lyst til at arbejde. Derfor vil det allerbedste være, at det

te forslag aldrig kommer længere i systemet, og heri ligger naturligvis, at Fremskridtspartiet ikke under nogen omstændigheder kan støtte, at der skal laves flere ligegyldige, bevidstløse undersøgelser til ingen verdens nytte.

Poul Erik Dyrlund (S):

Allerførst skal jeg takke de partier og – så vidt jeg har forstået – først og fremmest SF og Kristeligt Folkeparti for deres tilslutning til, at vi kan få gennemført den undersøgelse og få nedsat den kommission, som vi fra Socialdemokratiets side foreslår.

Det er jeg overordentlig godt tilfreds med, for vi trænger afgjort til at få en gennemgribende undersøgelse af det store og – jeg vil godt tillade mig at kalde det – grå arbejdsmarked, som hedder børn og unge i fritidsjob. Når jeg tillader mig at bruge et så stærkt ord som det grå arbejdsmarked, er det, fordi stort set alle instanser, der interesserer sig for disse ting, det gælder Arbejdstilsynet, det gælder domstolene, det gælder de faglige organisationer, det gælder erhvervsskoler osv., osv., samstemmen de peger på, at der findes uhyggelige problemstillinger forbundet med børns og unges beskæftigelse i fritidsjob.

Egentlig er der ingen grund til at spille ret meget krudt på hr. Poul Nødgaards indlæg, men jeg vil dog alligevel tillade mig at konstatere over for Folketinget, at hr. Poul Nødgaard fra denne talerstol har trukket på skuldrene af den kendsgerning, at 12 unge dør hvert år som følge af, at de har været erhvervsmæssigt beskæftiget. 140 unge mister en legemsdel, 160 unge får anmeldt symptomer på hjerneskader, 1.100 unge pådrager sig knoglebrud, 2.000 unge får anmeldt en arbejdsbetinget lidelse, og 13.000 unge er udsat for en arbejdsulykke. Og så står hr. Poul Nødgaard her og siger fra denne talerstol, at det er der ikke nogen der skal blande sig i; lad nu forældrene og børnene og så ellers arbejdsgiverne selv finde ud af det, for det er det, man når længst ved! Ja, indtil nu viser de tal, som jeg netop har remset op her, og som er en fuldbyrdet kendsgerning, at det kan man altså i hvert fald ikke finde ud af. Det er det, jeg må konstatere.

Jeg har i mine korte bemærkninger kommenteret Venstres og hr. Sønderbys holdning til mit forslag, så det skal jeg ikke bruge ret meget mere tid på.

[Poul Erik Dyrlund]

Jeg skal så takke ministeren for den oplysning, som ministeren har givet vedrørende direktivet om ansættelsesbeviser. Jeg var vidende om, at der lå et forslag til et direktiv, men tilsyneladende er det inden for de seneste dage blevet til en fuldbryrdet kendsgerning. I øvrigt skulle jeg så spørge ministeren, om udvalget kan få tilstillet dette direktiv.

Men nu er det jo sådan, at når vi taler om et direktiv vedrørende ansættelsesbeviser, hvad enten det er vedtaget eller ligger som et forslag, det er fuldstændig ligegyldigt i den sammenhæng her, må jeg da opfatte et sådant direktiv som en minimumsforanstaltning, altså et minimumskrav, som vi har frihed til at udbygge yderligere, og jeg synes, det ville være oplagt, at kommissionen så på, om det direktiv, der nu ligger fra EF, er tilstrækkeligt, eller om der skulle være grundlag for en yderligere udbygning af det.

Så skal jeg blot afslutte med endnu en gang at sige tak til SF og Kristeligt Folkeparti for den tilslutning, de har givet vores forslag. Jeg er glad for, at vi kommer i gang med det stykke arbejde her, det er virkelig tiltrængt.

(Kort bemærkning).

Poul Nødgaard (FP):

Hr. Poul Erik Dyrlund kom herop på talerstolen og ligesom pustede sig op og ville prøve at overbevise alle om, at det ikke skulle gøre indtryk på os i Fremskridtspartiet, at børn dør eller kommer til skade i forbindelse med udførelse af arbejde. Jamen selvfølgelig gør det da det, men det, vi ene og alene skal diskutere, er jo, om vi kunne lave nogle foranstaltninger, der mindskede faren.

Men der er jo intet i dette forslag, der tilsiger, at der vil ske færre ulykker på arbejdspladserne, hvor børn er indblandet, hvis vi gennemfører nogle af disse ting. Der er flere af disse forslag, der faktisk hænger ubrydeligt sammen. Jeg har sagt det tidligere i dag, og jeg gentager det, hvis ikke hr. Poul Erik Dyrlund var her i salen på det tidspunkt. I trafikken har vi masser af regler og love, bestemmelser og politivedtægter, og hvad det hedder alt sammen, men alligevel dør der 700 mennesker på de danske landeveje om året på grund af, at nogle ikke har fulgt reglerne, kørt for stærkt, og hvad ved jeg. Og på samme måde vil der, uanset hvad vi laver i dette Folketing, ske nog-

le ulykker på vores arbejdspladser; det kan ganske enkelt ikke undgås.

Lad mig til sidst sige til hr. Poul Erik Dyrlund – for jeg tror ikke rigtig, det er trængt ind i bevidstheden – at vi er selvfølgelig med på at lave ting, der er gode for miljø osv., men at lave rapport på rapport, som ingen gider læse, det er vi overhovedet ikke indstillet på; det kan jeg lige så godt sige på klart dansk, så det kan forstås.

(Kort bemærkning).

Sønderby (V):

Jeg synes, det er urimeligt at nedgøre os, fordi vi ikke synes, at man skal nedsætte en kommission, der skal undersøge noget, der allerede er undersøgt masser af gange.

Det, der får mig herop, er det, der nu kom frem. Hr. Poul Erik Dyrlund sagde, at vi skal have undersøgt det grå arbejdsmarked, at det lige bestemt er det, man vil. Og hvem skulle så gøre det? Nu ved jeg ikke, om det var, fordi hr. Poul Erik Dyrlund ikke nåede at sige det, men det var Arbejdstilsynet, det var domstolene, og det var de faglige organisationer.

Det, jeg sagde heroppefra, var faktisk, at forældrene må have ansvaret for deres børn, og de snakker da vel med børnene, når de har været på arbejde.

Og så at begynde at tale om, at når der er 12, der er døde, må vi i hvert fald nedsætte en kommission! Jeg ved ikke, hvor mange der er døde ved andre ulykker, men det varer vel ikke længe, inden vi skal have en kommission, der undersøger sportsulykker blandt børn. En undersøgelse refereret i Jyllands-Posten siger i hvert fald, at der er 34.000 sportsulykker blandt børn, men det mener hr. Poul Erik Dyrlund ikke vi skal gøre noget ved. Det mener jeg heller ikke, for det er frivilligt, om man deltager i idræt. Når børn går ud med aviser, er det også frivilligt, hr. Poul Erik Dyrlund, og det må forældrene have ansvaret for. Det kan ikke være rigtigt, at vi hver gang skal lave lovgivning herinde for at kontrollere og kontrollere og kontrollere. Det er det, vi er imod.

Der er foretaget nogle undersøgelser, som arbejdsministeren har sagt, og dem kan vi selvfølgelig læse, og så kan hr. Poul Erik Dyrlund i øvrigt også spørge til det direktiv, for det er vedtaget.

(Kort bemærkning).

Poul Erik Dyrlund (S):

Jeg skal blot sige til hr. Poul Nødgaard, at jeg glæder mig til, at vi skal behandle det næste forslag på dagsordenen. Hr. Poul Nødgaard stod for et øjeblik siden og sagde, han gerne ville være med til at lave konstruktive løsninger.

Så skal jeg i øvrigt sige til hr. Sønderby, at når jeg brugte så stærkt et udtryk – og jeg gjorde udtrykkelig opmærksom på det – som det grå arbejdsmarked, var det, fordi Arbejdstilsynet, domstolene, de faglige organisationer, erhvervsskolerne, folkeskolen, folkeskolelærere osv. påpeger, at der er masser af problemfelter i det, der hedder børns og unges fritidsjob.

Og så vil jeg til sidst sige endnu en gang: Fra Socialdemokratiets side ligger der ikke nogen som helst intentioner om at forhindre børn og unge i at udføre fritidsjob. Omvendt må jeg sige, at jeg synes, når man har lyttet til debatten her, at der er sådan svingende rundt i luften her nogle intentioner, der går på, at man for enhver pris helst skulle undgå, at man får belyst disse ting.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg må sige til hr. Poul Erik Dyrlund, der virkede meget sønderknust, da han erkendte, at der var noget, han ikke havde opdaget om dette ansættelsesbevis, at det er der bestemt ingen grund til. Ingen kan vide alt her i tilværelsen, ikke engang en minister kan vide alt. Det skete altså engang i 1991, og jeg skal naturligvis gerne stille det vedtagne direktivforslag til rådighed for Arbejdsmarkedsudvalget, naturligvis, ikke ét ondt ord i den anledning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Helge Sander):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 68:

Forslag til folketingsbeslutning om forebyggelse af vold mod børn og unge på arbejdsmarkedet og af arbejdsskader.

Af Poul Erik Dyrlund (S) m.fl.
(Fremsat 7/2 92).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Til den første del af det socialdemokratiske forslag vil jeg gerne sige, at det naturligvis også ligger regeringen på sinde at sikre børn og unge på arbejdsmarkedet. Arbejdsministeriet er faktisk allerede i gang, idet vi også har et forslag på bordet netop om børns og unges alenearbejde.

Forslaget går ud på at ændre § 16 i bekendtgørelsen om børns og unges farlige arbejde, så det kommer til at fremgå, at unge ikke må arbejde alene, såfremt arbejdet kan medføre særlig risiko for, at de udsættes for vold. Forslaget, der i øjeblikket behandles af arbejdsmarkedets parter i Arbejds miljørådet, vil sammen med den mulighed, som Arbejdstilsynet allerede har for at nedlægge forbud, stramme væsentligt op på området. Man kan sige, at den eneste forskel mellem de nugældende regler og det socialdemokratiske forslag er, at der i dag skal ske en konkret vurdering, inden der nedlægges forbud mod børns og unges alenearbejde.

Jeg synes ikke umiddelbart, at en situation, hvor Arbejdstilsynet kan udstede forbud for hele brancher eller dele af brancher, er en særlig god idé. Det synes Arbejdstilsynet i øvrigt heller ikke. Reglerne om børns og unges farlige arbejde er således og bør være systematiseret ud fra risici ved nærmere angivne arbejdsprocesser og ikke tilfældigt inddelt efter brancher.

Når dette er sagt, vil jeg medgive, at også jeg finder, at der kan være et behov for at udstede et forbud mod, at børn og unge udfører pengetransporter. Her er faren for vold og trussel om vold mod de pågældende ifølge sagens natur ganske rigtigt særlig stor, men jeg ser hellere, at dette forbud mod pengetransporter indar-